

ଝିଅଟିର ନାଁ ରମ୍ଭା । ଆମ୍ବପାଲୀ ଗାଁରେ ମାଉସୀ ବେମାର ଥିଲେ । ରମ୍ଭା ମା' ସହିତ ମାଉସୀଙ୍କୁ ଦେଖିବାକୁ ବାହାରିଲା ।

ରମ୍ଭା : ମା', ଏଇଟି କେଉଁ ବିଦ୍ୟାଳୟ ?

ମା' : ଏହାର ନାମ ଆମ୍ବପାଲୀ ସରକାରୀ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ । ଏଠାରେ ମୁଁ ପାଠ ପଢୁଥିଲି ।

ରମ୍ଭା : ମା' ଏହି ବଗିଚାରେ କେଉଁ ସବୁ ଗଛ ଅଛି ?

ମା' : ରମ୍ଭା, ଏଇଟା ଗନ୍ଧାରୀ ଗଛ । ହେଲ ଦେଖ, ସେପଟେ ଚମ୍ପା ପାଖରେ ଆମ୍ବ, ପଣସ ଓ ମନ୍ଦାର ଗଛ ଅଛି ।

ରମ୍ଭା : ଏତେବଡ଼ ବଗିଚାରେ ପାଣି କେଉଁଠୁ ଦେଉଥିବେ ?

ମା' : ଦେଖୁନୁ କେତେବଡ଼ କୁଅ ଅଛି । ବଡ଼ବଡ଼ କୁଅକୁ ବାମ୍ପୀ କୁହାଯାଏ । ପମ୍ପରେ ପାଣି ଉଠାଯାଇ ବଗିଚାରେ ଦିଆଯାଏ ।

ରମ୍ଭା : ମୁଁ ଏଇଠି ଖେଳିବି କି ?

ମା' : ହଁ, ଯାଉନୁ ସେଇ ଖସଡ଼ାରେ ଖସିବୁ ।

ରମ୍ଭା : ମା', ଏହି ବିଦ୍ୟାଳୟରେ କ'ଣ ସବୁ ହୁଏ ?

ମା' : ଏଠାରେ ପାଠ ପଢ଼ାଯାଏ । ଏଠାରେ ପାଠ ପଢ଼ି ପିଲାମାନେ ବହୁତ କଥା ଶିଖନ୍ତି । ସରକାରୀ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ସବୁପିଲାଙ୍କୁ ମାଗଣାରେ ବହି, ପୋଷାକ ଓ ଖାଇବାକୁ ଦିଆଯାଏ । ଧନୀଗରିବ ସଭିଏଁ ପଢ଼ିବାର ସୁଯୋଗ ପାଆନ୍ତି ।

ରମ୍ଭା : ମା', ଏଇଟି କି ଘର ?

ମା' : ଏଇଟା କୁନ୍ଦାରପୁର ଗ୍ରାମପଞ୍ଚାୟତ ଅଫିସ୍ ।

ରମ୍ଭା : ଏ ଅଫିସ୍ କେଉଁ କାମ କରେ ?

ମା' : ଗ୍ରାମପଞ୍ଚାୟତ ଗ୍ରାମସଭାକ
ତିଆରି ଓ ମରାମତି
କରେ । ଗ୍ରାମପଞ୍ଚାୟତ
ପୋଖରୀ ଖୋଳେ ।

ରମ୍ଭା : ମା', ଏଠାରେ କ'ଣ ହେଉଛି ?

ମା' : ଜାଣିଲୁ ଝିଅ, ଏଠାରେ ଗୋଟିଏ ସଭା ହେଉଛି । ଗ୍ରାମପଞ୍ଚାୟତର

ମୁଖ୍ୟ ହେଉଛନ୍ତି ସରପଞ୍ଚ । ଗ୍ରାମପଞ୍ଚାୟତ ଗାଁର ଭଲମନ୍ଦ ବୁଝେ । ଗାଁ,
ଗାଁ ମଧ୍ୟରେ ହେଉଥିବା କଳିକଳିଆକୁ ସମାଧାନ କରେ ।

ରମ୍ଭା: ଗ୍ରାମପଞ୍ଚାୟତ କେମିତି ଗଠିତ ହୁଏ ?

ମା' : ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ଗାଁ ବା କେତୋଟି ଛୋଟଛୋଟ ଗାଁକୁ ନେଇ ଗ୍ରାମପଞ୍ଚାୟତ
ଗଢ଼ା ହୋଇଥାଏ ।

ରମ୍ଭା: ଏ ଲୋକଟିକୁ କେଉଁଠି ନେଉଛନ୍ତି ମା' ?

ମା : ଡାକ୍ତରଖାନାକୁ ନେଉଛନ୍ତି । ଏଠାରେ ଡାକ୍ତର, ନର୍ସ, କମ୍ପାଉଣ୍ଡର ଓ ଅନ୍ୟମାନେ କାମ କରନ୍ତି ।

ଏଠାରେ ମାଗଣାରେ ରୋଗୀ ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଏ । ଔଷଧ ଦିଆଯାଏ । ତୋ ମାଉସୀ ବି ଏବେ ଏଠାରେ ଅଛନ୍ତି ।

ରମ୍ଭା: ମା', ଏହି ଫଳଗୁଡ଼ିକୁ
କେଉଁଠି ରଖିବି ?

ମା' : ସେହି ଫଳଗୁଡ଼ିକୁ ସ୍କୁଲ
ଭିତରେ ସଜାଡ଼ି ରଖି
ଦେ ।

ଅଭ୍ୟାସ

୧ । ପାଠରେ ‘ମ’ ଅକ୍ଷର ଥିବା ଶବ୍ଦ ଚାରିପଟେ ○ ବୁଲାଇ ଓ ‘ମ’
ଅକ୍ଷର ଥିବା ଶବ୍ଦକୁ △ ମଧ୍ୟରେ ରଖ ।

୨ । ଠିକ୍ ବନାନ କରି ପଢ଼ ।

ଚମ୍ପା

କମ୍ପାସ

ଫମ୍ପା

ଚମ୍ପକ

ସିମ୍ପାଜି

ଗୁମ୍ପା

୩ । ପଢ଼ ଓ ଲେଖ ।

ସମ୍ପଦ

ଡାମ୍ପଣୀ

ଲମ୍ପ

କମ୍ପନ

ବାମ୍ପ

ବାମ୍ପୀ

୪ । ତଳ ଲେଖାଟିକୁ ପଢ଼ । ‘ମ୍’ ଥିବା ଶବ୍ଦ ତଳେ ଗାର ଦିଅ ଓ
‘ମ୍’ ଥିବା ଶବ୍ଦ ଉପରେ ଗାରଦିଅ ।

“ସମ୍ବଲପୁର ଜିଲ୍ଲାରେ ଆମ୍ବଝର ଗାଁ । ସେଠାରେ ବାନାମ୍ବର କୁମ୍ଭାର
ରହେ । ତା’ର ବୟସ ପ୍ରାୟ ଚବିଶ କି ପଚିଶି । ଦେଖିବାକୁ ଡେଙ୍ଗା, ଗୋରା,
ଓସାରିଆ ଛାତି, ଲମ୍ବା ଲମ୍ବା ହାତ । ସେ ବେଶ୍ ଦମ୍ଭିଲା ଦେଖାଯାଏ । ବିପଦ
ଆପଦ ଆସିଲେ ଭୟ କରେ ନାହିଁ । ସେ କହେ, ଅସମ୍ଭବ ବୋଲି କିଛି ନାହିଁ ।
ଆମେ ଚାହିଁଲେ ସବୁକିଛି ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରିବ ।

୫ । ଠିକ୍ ବନାନ କରି ପଢ଼ ।

ଖମ୍ବ	କମ୍ବଳ	ଦମ୍ଭ	ସମ୍ଭବ
ଆମ୍ବ	କଦମ୍ବ	ତୁମ୍ଭେ	ନିମ୍ବଗଛ
ଲମ୍ବ	ଶିମ୍ବଲଟା	କୁମ୍ଭୀର	ଗମ୍ଭୀର

୬ । ପଢ଼ ଓ ଲେଖ ।

ଏକନମ୍ବର	ଶାମ୍ବଦଶମୀ	ଅସମ୍ଭବ	କୁମ୍ଭକଳସ
ସୂଚୀଚୁମ୍ବକ	ମୁମ୍ବାଇ ନଗରୀ	ଅସମ୍ଭାଳ	ନୀଳ ଅମ୍ବର

୭ । ଆସ ଗାଇବା ।

“ଆମ୍ବ ବଉଳଇ ଫଗୁଣମାସେ,
ଦିଗ ଚହଟଇ ତା’ର ସୁବାସେ”

୮ । ତଳେ ଥିବା ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ପଢ଼ ଓ ତୁମ ସାଙ୍ଗକୁ ଲେଖିବାକୁ କୁହ ।

କମ୍ପାସ, ଗୁମ୍ଫା, ତାମ୍ବିଶ, ସମ୍ପଦ, ଅସମ୍ଭବ, ଗମ୍ଭୀର, ଚୁମ୍ବକ,
କମ୍ବଳ, କଦମ୍ବ, ସମ୍ଭାଦ

୧୧ । ଚିତ୍ର ଦେଖି ପୁରାନାମ ଲେଖ :

ତା_____ଣ

କଦ_____ଫୁଲ

କୁ_____ର

ସି_____ଞ୍ଜି

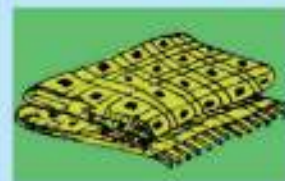
କ_____ସ

ଚ_____ଫୁଲ

ବା_____

କ_____ଳ

୧୨ । (କ) ‘ଜ’, ‘ଜା’, ‘ଜି’ ଅକ୍ଷର ମଧ୍ୟରୁ ଠିକ୍ ଅକ୍ଷର ବାଛି
ଖାଲିଜାଗା ପୂରଣ କର ।

କ_____, ପା____ଡ଼, ଝା_____

ତ_____, ଅଳି_____କ, ସି_____ଞ୍ଜି

ଚ_____, କ_____ସ ଅ_____ୟାର

(ଖ) ଯ, ଯା, ଯି, ଯୁ, ଯସ ମଧ୍ୟରୁ ଅକ୍ଷର ଲଗାଇ
ଶବ୍ଦଟି ଲେଖ ।

ବିଳ_____ ତ_____ତାର, ହ_____ରଡ଼ି

କ_____ଳ, ତ_____, ଆ_____ଳ

ଦ_____ ଗ_____ଜ ଆ_____ଳ

୧୩ । ସମ୍ପର୍କ ଥିବା ସ୍ଥାନ ସହିତ ଯୋଡ଼ ।

ଏଠାରେ ରୋଗୀମାନଙ୍କୁ
ପରୀକ୍ଷାକରି ଔଷଧ ଦିଆଯାଏ ।
ଡାକ୍ତର, ନର୍ସ, ଧାଇ, କମ୍ପାଉଣ୍ଡର
ଏଠାରେ କାମ କରନ୍ତି ।

ଏହା ଗାଆଁଗୁଡ଼ିକର ଭଲମନ୍ଦ
ବୁଝେ । ରାସ୍ତାଘାଟ ମରାମତି,
ପରିବେଶ ସଫାସୁତରା ରଖିବା
ପୋଖରୀଖୋଳିବା ଇତ୍ୟାଦି
କାର୍ଯ୍ୟକରେ ।

ପିଲାମାନେ ଏଠାରେ ପାଠ
ପଢ଼ନ୍ତି । ଶିକ୍ଷକ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀମାନେ
ପାଠପଢ଼ାନ୍ତି । ପିଲାମାନେ
ପାଠପଢ଼ି ବଡ଼ମଣିଷ ହୁଅନ୍ତି ।

୧୪ । ଅକ୍ଷରଗୁଡ଼ିକୁ ସଜାଡ଼ି ଶବ୍ଦ ଲେଖ ।

ଯେପରି : ମ୍ଳାକୁର — କୁମ୍ଳୀର

ବସନ୍ତ — _____, ମୃତୁଜ — _____

ଡାଣିଆଁ — _____, ରଆମ୍ଭ — _____

ସକଳା — _____, ଗରୀମା — _____

କଳମ୍ଭ — _____,

ନରମ୍ଭ — _____

୧୫ । ଆସ ଆମେ ଆଲୋଚନା କରିବା ଓ ଲେଖିବା ।

(କ) ତୁମ ଘର କେଉଁ ଗ୍ରାମପଞ୍ଚାୟତରେ ଅଛି ?

_____ |

(ଖ) ତୁମ ଗ୍ରାମପଞ୍ଚାୟତର ସରପଞ୍ଚିକ ନାମ କ'ଣ ?

_____ |

(ଗ) ଗ୍ରାମପଞ୍ଚାୟତ କି କି କାମ କରେ ?

_____ |

(ଘ) ତୁମେ ପଢୁଥିବା ବିଦ୍ୟାଳୟର ନାମ କ'ଣ ?

_____ |

(ଙ) ତୁମ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପାଠପଢ଼ା ପୂର୍ବରୁ କରାଯାଉଥିବା
ଦୁଇଟି କାର୍ଯ୍ୟ ଲେଖ ?

_____ |

୧୭। ଠିକ୍ ଟି ବାଛି ।

(କ) ରୋଗ ହେଲେ କାହା ପାଖକୁ ଯିବା — ଡାକ୍ତର, ଗୁଣିଆ, ବଇଦ

୧୭। ଆଲୋଚନା କରି ଲେଖିବା ।

(କ) ତୁମ ଅଞ୍ଚଳରେ ଡାକ୍ତରଖାନା ନଥିଲେ କ'ଣ ଅସୁବିଧା ହେବ ?

(ଖ) ତୁମ ଗାଁରେ ବିଦ୍ୟାଳୟ ନଥିଲେ ତୁମର କି ଅସୁବିଧା ହୁଅନ୍ତା ?

(ଗ) ତୁମ ଗାଆଁ ଲୋକଙ୍କର ଦେହ ଖରାପ ହେଲେ ସେମାନେ କେଉଁଠିକୁ ଯାଆନ୍ତି ଲେଖ ।

(ଘ) ତୁମ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ କ'ଣ କ'ଣ ଅଛି ଲେଖ ।

(ଙ) ତୁମ ଶ୍ରେଣୀକୋଠରରେ କ'ଣ ସବୁ ଅଛି ଲେଖ ?

---

୧୮ । ମୋ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚ । ବାଟରେ ପଡୁଥିବା ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ଲେଖ ।

ଶିକ୍ଷକ ଓ ଅଭିଭାବକଙ୍କ ପାଇଁ ସୂଚନା

କ'ଣ ଶିଖିବେ -

ପିରିୟଡ୍ ସଂଖ୍ୟା - ୫୪

ଭାଷା: ■ ମ, ମି, ମି ଓ ମି ଯୁକ୍ତାକ୍ଷର ଚିହ୍ନିବେ ।

■ ଶବ୍ଦକୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ଉଚ୍ଚାରଣ କରି କହିବେ ।

■ ଠିକ୍ ବ୍ୟବହାର ସହ ପରିଷ୍କାର ଭାବରେ ଶବ୍ଦ ଓ ବାକ୍ୟ ଲେଖିବେ ।

■ ଶିଖିଥିବା ଯୁକ୍ତାକ୍ଷରକୁ ଶୁଦ୍ଧାକ୍ଷରରେ ଲେଖିବେ ।

■ ଶୁଣୁଥିବା, କହୁଥିବା, ପଢୁଥିବା ଓ ଲେଖୁଥିବା ବିଷୟକୁ ଉଚ୍ଚାରଣରେ ବୁଝିପାରିବେ ।

ପରିବେଶ: ■ ଆମ ଅଞ୍ଚଳରେ ଥିବା ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ଥାନ, ବିଦ୍ୟାଳୟ, ପଞ୍ଚାୟତ, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟକେନ୍ଦ୍ର ବିଷୟରେ ପ୍ରଥମେ ଶିକ୍ଷକ ନିଜେ ପାଠଟିକୁ ଆମ୍ଭଙ୍କୁ ପଢ଼ିବେ । ପାଠରେ ଥିବା ଚିତ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ଓ ଚିତ୍ରଚଳେ ଥିବା ଲେଖାଗୁଡ଼ିକୁ ବୁଝିବେ । ପାଠଟି ଚିହ୍ନିବାଗରେ ବିଭକ୍ତ ହୋଇଛି । ଅକ୍ଷରଗୁଡ଼ିକ ଯେଉଁଠି ଶିଖାଇବାକୁ ଅଛି ବାହାର କରି ରଖିବୁ ।

■ ପରସ୍ପର ମଧ୍ୟରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେବାର ସୁଯୋଗ ଦିଅବୁ ।

■ ବିଦ୍ୟାଳୟ ବିଷୟରେ ପିଲାଙ୍କ ସହ କିଛି ଆଲୋଚନା କରବୁ ।

■ ଯେଉଁ ଯୁକ୍ତାକ୍ଷର ଚିହ୍ନାଇବାକୁ ଅଛି ତା' ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଅବୁ ଓ ଉଚ୍ଚାରଣ କରିପାରିବା ସୁଯୋଗ ସୃଷ୍ଟି କରବୁ । ସେଥିପାଇଁ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରି ପାରନ୍ତି ।

ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ କଳାପଟାରେ ଲେଖି ଯୁକ୍ତାକ୍ଷରକୁ ଚିହ୍ନାବୁ ।

■ ବିଭିନ୍ନ ଗଛ ନାମାନ୍ତରା, ସେମାନଙ୍କୁ ଚିହ୍ନିବା ମଧ୍ୟ କରିପାରିବେ ।

■ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରେ କ୍ରମାନ୍ୱୟରେ ପଞ୍ଚାୟତ ଓ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟକେନ୍ଦ୍ର ବିଷୟରେ ପଢ଼ିବାକୁ ଦେବେ ଓ ଆଲୋଚନା

କରାଇବେ ।

ଆଲୋଚନା ପରେ ଯୁକ୍ତାକ୍ଷର ଚିହ୍ନାଇବେ ।

■ ପିଲାଙ୍କର ଅନୁଭୂତିରୁ ଯେତେ ଅଧିକ କଥା ସଂଗ୍ରହ ହୋଇପାରିବ ତାହା କରିବେ ।

ଅଭ୍ୟାସ: ■ ଅଭ୍ୟାସକାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି ଏଣୁ ସେ ଅନୁସାରେ କାମ କରିବାକୁ କୁହବୁ ।

■ ପ୍ରଶ୍ନ ୭, ୯ର ଗାତଗୁଡ଼ିକ ଆଦାୟ କରବୁ ଓ ପିଲାଙ୍କୁ ଏପରି ଗାତ ସଂଗ୍ରହ କରିବାକୁ ଉତ୍ସାହିତ କରାବୁ ।

୧୦ ନମ୍ବର ଚିତ୍ର କାହାର ପଟାରୁ ।

■ ପ୍ରଶ୍ନ ୧୫, ୧୬ ଆଲୋଚନା କରିବାକୁ ଦିଅବୁ ମାତ୍ର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବରେ ଲେଖିବାକୁ ଦିଅବୁ ।

■ ଅଭ୍ୟାସପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଆଦାୟ କରବୁ ।